

OLIMPIADA LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ
etapa națională, 3 aprilie 2015
Nivelul 1– clasele a V-a și a VI-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text de la subiectul I și al II-lea, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

CITITORUL DIN PEȘTERĂ

de Rui Zink

(fragment)

Mă trezesc într-o peșteră imensă, din bolta căreia picură șiruri de stalactite, preschimbate în mătânii de ceară, în care se reflectă lumina lunii, pesemne, plină. Peștera, sau grota, pare o catedrală preistorică. Totuși, remarc cu groază, pe jos se află ceva foarte diferit de ceea ce ar fi de așteptat într-un sanctuar: sute, poate mii de oseminte. Tibii, clavicule, hârci. O mare de oase.

Cărți, cărți, cărți. Oase și cărți, cărți și oase, cărți și iar cărți, răspândite pretutindeni. O macabră maree a depozitat acolo rămășițele pământești a sute de oameni, precum încărcătura revărsată a unui petrolier, dacă, în loc de aur negru, ar fi transportat cărți.

Unul dintre pereții peșterii are o enormă cocoșă, o stâncă neagră, proeminentă. Deodată, stânca se mișcă.

Ahhh! Țipătul îmi rămâne sechestrat în gâttej. În schimb, inima amenință să-mi sară din piept și să explodeze în toate direcțiile. Dacă aș fi fost mai în vârstă, aș fi căzut chiar acolo, în clipa aceea, fulgerat de un teribil infarct.

Nu, nu e stâncă. E...e o siluetă. O siluetă nemăsurată.

Iar silueta se înclină.

Nici nu știu cum, dar îmi adun suficient curaj ca să strig, acum, de-adevăratelea:

— Aaaaaaaaaaaaaaaaaah!

Silueta răsare parțial din umbră. Clarul de lună se oglindește scurt în ceea ce ghicesc a fi ochii. O voce groasă gâfâie:

— În sfârșit, te-ai trezit.

Rămân mut de uimire. Oi fi auzit bine? Tremurând, întreb:

— Ci-cine ești? De unde vii? Unde te duci ? [...]

— Tu ești portughez, nu-i așa? Te-am auzit vorbind în somn. Sau asta sau... Numai că accentul mi se pare...

Vocea acelei stânci vorbitoare este profundă și cavă, pare să facă ecou. Dacă tunetele ar avea voci, poate că așa ar fi. Nu e propriu-zis dezagreabilă, doar ciudată. Amintește parțial de un cântăreț de jazz care și-ar controla vocea ca să nu provoace un cataclism cu vibrațiile laringelui.

— Ce-ce..., am bâiguit. Ce ești tu?

Trebuie să aveți înțelegere față de mine, eram cuprins de cea mai totală panică. Știam că plecaserăm să-l vânăm pe Anibalector, dar una era să te gândești la existența lui în confortul corabiei, și cu totul altceva să te afli chiar în fața animalului, confirmând că nu, nu era un mit. Era

mult mai rău decât un mit: era un monstru real. Părea să stea așezat, cu mâinile atingându-i picioarele, de înălțimea a trei etaje. Atunci cum o fi în picioare? Un monstru care ar putea să mă facă bucățele, judecând după osemintele care se amestecau printre cărți. Ca bomboana de pe colivă, dacă ar avea chef.

Nu, panica mea era oricum, numai irațională nu. Era chiar foarte rațională, dacă se poate vorbi de o frică înpanicată.

— Mă întrebi cine sunt? Ce sunt? Credeam că știi. Făptura m-a privit cu o oarecare curiozitate. Sau vei fi nimerit aici din întâmplare? Te duceai la cinema și ai încurcat strada, nu-i așa?

— T-tu? Tu ești Anibalector?

Nemăsurata făptură a făcut semn că da, din căpățână.

— Și...tu vorbești? Chiar vorbești?

— Păi...

Monstrul a scos ceea ce, cu bunăvoință, s-ar putea lua drept un oftat:

— Dar vorbitul e ca tenisul, fără parteneri n-are prea mult haz. De asta citesc. E mai autonom. Depind mai puțin de bunătatea străinilor, cum ar spune Tennessee Williams.

— Tu...tu vorbești? am repetat. Hotărât, în noaptea aceea nu puteam fi un om bun partener de tenis.

— Ce te miri atâta? a întrebat monstrul. Tu nu vorbești, băiețuș?

— Bine, dar eu..., aproape că m-am înecat. Eu sunt om!

El m-a măsurat cu privirea. Mi-aduc aminte că mi-am spus, cu o oarecare ușurare, că mai bine cu privirea decât cu o lăboaică.

— Eu așa zice în curând puștan, a mârâit. Câți ani ai?

— Șa... șaptesprezece.

— Șaptesprezece? m-a luat el în râs. Îți dau doisprezece și e și-așa prea mult.

Altul să fi vorbit așa cu mine, așa fi fost furios, pentru că aveam deja cincisprezece ani și el acum părea dispus să mă jignească. [...]

Simțeam că aveam febră, eram confuz, pierdut. Eu sau universul întreg. Eu sau universul – unul dintre noi intra în flagrant delir.

— Tu..., am ezitat.

— Da, băiețuș? [...]

Și a ieșit din umbră. Razele lunii i-au luminat fața, dacă se poate numi față masa aceea enormă și neagră, mai mare decât o poartă, aplecată spre mine. Doar nările aveau suficientă lățime ca să încapă acolo un om.

Acea stranie făptură era vag asemănătoare cu... o gorilă? O gorilă de dimensiunea a zece elefanți, firește.

— Dacă așa fi ce ai spus, asta ar însemna că maimuța ar fi creată după chipul și asemănarea Lui, și nu, cum spune cartea cea bună, domniile voastre.

— Tu... Tu cunoști Biblia?

— Sigur că o cunosc. Colosul și-a încruntat fruntea. Tu nu?

— Da...Nu...Vreau să spun, o cunosc, dar n-o cunosc.

— Rău. Ai citit-o sau n-ai citit-o?

— De citit, chiar citit, nu. Acum aproape nimeni nu mai citește.

— Nu citești? Atunci ce faci? Cum vă petreceți timpul?

— Păi...Se dau multe jocuri la televizor. Mai sunt concursurile... Și novelele...

Monstrul a făcut o strâmbătură oribilă care se poate să fi fost rudă îndepărtată a vreunui zâmbet:

— A, nuvelele... Eu de exemplu, chiar prefer nuvelele în locul romanelor. Mai scurte, sigur, dar mai comode...

— Vreau să spun, telenovelele.

— Telenovelele? a urlat monstrul, aproape împingându-mă spre prăpastie cu forța plămânilor săi.

- Televizorul. E ceva care... Omul ia loc cu telecomanda în mână și stă așezat ca să vadă petrecându-se lucruri.
- Monstrul a clătinat din cap. Cu siguranță auzise deja de aparatele electrocasnice, fiindcă manifesta mai degrabă supărare decât surpriză.
- Să vadă petrecându-se lucruri? Ce anume s-a întâmplat ca să *facă* să se întâmple lucruri?
- Păi, nici cititul nu e...
- Răgetul lui a răsunat în peșteră. M-am temut că putea să-mi cadă în cap o stalactită și să mă tragă în țeapă peste osemintele semenilor mei. În fine, de-ar fi fost asta singura mea temere...
- Cititul înseamnă să faci lucrurile să se întâmple în capul tău. Nu stai să te zgâiești la un perete vorbitor! Monstrul a lăsat să-i cadă lăboia jos, spulberând prin aer o sumedenie de oase. Poate să pară același lucru, băiete, dar este exact contrarul. Asta-i bună! [...]
- Eu nu voiam decât să mă ascund, dar m-am străduit să vorbesc. Cât timp îl îndemnam să vorbească, poate că uita să-mi facă la fel ca celorlalți... celorlalți ale căror rămășițe erau răspândite prin peștera enormă.
- Atunci ce ești? Cum de vorbești? Cum de știi să citești?
- Ce sunt depinde, firește, de cel care mă vede. Cine mă urăște îmi dă nume mai rele: ticălos, nemernic, fiu de târfă, animal scârbos, respingător și josnic. Cine mă iubește îmi spune altfel, sper. Asta-i viața. Altă întrebare?
- Cum vorbești?
- Cum vorbesc? Strașnică întrebare. Cu gura.
- Nu mă refer la asta, am răspuns, privindu-i gura enormă și rugându-mă să nu-i treacă prin gând să-mi ceară cu împrumut vreun braț să se scobească în dinți.
- Știu, știu, nu te supăra, micuțule. Vrei să știi cum am învățat să vorbesc. Nu fi atât de susceptibil, că-ți face rău la bilă. Ei bine, mă gândesc că voi învățați să vorbiți înainte de a învăța să citiți. La mine a fost invers. Și mai sucit, asta pot să-ți garantez. Să înveți să citești singur, fără nimeni cu care să vorbești, să n-aibă cine să-ți lămurească un dubiu, să-ți explice măcar cărui sunet îi corespunde fiecare literă. Mulți ani am crezut că O era L- și P era R, ca în rusă... Dar am avut timp și răbdare, două lucruri care, împreună, fac aproape cât inteligența.
- Dar vorbești *foarte* bine portugheză, l-am lăudat, lingușitor.
- Mulțumesc. Mai vorbesc destul de rezonabil suedeza, olandeza, rusa, umbundo, ebraica, mandarina, engleza, poloneza, sârbo-croata, maghiara și islandeza. Și, desigur, mă descurc și în kirghiză. Vorbesc limbile naufragațiilor care se varsă pe insula asta, și cele ale cărților care, mai prețioase pentru mine decât dublonii de aur sau colierele de diamante, ajung pe coastă. Cât privește limba ta, uite, s-a nimerit; s-a nimerit, până s-a isprăvit. Într-un timp era ce-mi ajungea cel mai mult, atât cantitativ, cât și (jur că nu spun asta ca să te flatez) calitativ. Dar în ultima vreme a început parcă să se mai rărească. Ajunsesem să cred că încetaserăți să mai existați, se întâmplă uneori.
- N-nu, încă mai existăm...
- Mă bucur să aud asta. Dar pesemne că nu mai sunteți o țară de marinari, nu-i așa?
- Am fost.
- Păcat. O să-mi ruginescă limba. Știi că e foarte greu să nu ai o bibliotecă publică pe-aproape... Uneori, mă trezesc că citesc pentru a n-a oară aceleași cărți. [...]
- Mă aflu în fața teribilului Anibalector, iar el, teribilul Anibalector, mă făcuse să uit de frică.
- Chiar și așa, trebuia să scap de încăpățănări. Am decis să fiu la fel de brutal și direct ca el:
- Ai să... Ai să mă omori?
- Anibalector s-a uitat la mine cu ceea ce s-ar putea desemna drept curiozitate:
- Vrei să te omor? [...]
- Sigur că nu! am exclamat.[...]
- Foarte bine. Atunci poate n-o să te omor. [...] Spune-mi, ce știi să faci?

— Să fac?

— Ca să devii util.

— Știu... pot să vânez.

Anibalector s-a uitat la mine cu o privire neîncrezătoare.

— P-pot să gătesc!

— Mie îmi place carne crudă, a strigat cu răceală Anibalector. Pe cât posibil, în sânge.

— Ș-știu... Am încremenit. Atunci, nu știu...

Anibalector a mârâit:

— Știi să spui povești?

Mi-am amintit de nopțile pe corabie. Uneori Keequog sau contramaistrul povesteau anecdote.

— Mmmm... Mai mult sau mai puțin.

— Va trebui să te străduiești ceva mai mult decât mai *mult sau mai puțin*.

Așa nu ajungeam nicăieri. În fine, de ce să continui să mint ?

— Nu știu să spun povești, am mărturisit, descurajat.

— Atunci stăm rău. Știi să citești, barem ?

— Ș-știu.

— Cu ușurință ?

— D-dda...

— Foarte bine. Nici eu nu sunt un sultan, n-am nevoie de cineva care să-mi spună povești.

— Sultan ?

— Ți-aș fi recunoscător să nu mă mai întrerupi. După cum spuneam, n-am nevoie de cineva care să-mi spună povești. Dar simt nevoia de cineva cu care să discut. Cineva care să-mi spună: Măi băiete, ar fi bine să schimbăm niște idei pe această temă. Tu ce spui?

— Păi...

— Ești dispus să schimbi niște idei cu mine pe o temă ?

— Sunt.

Și așa am început să citesc în timpul zilei cărțile pe care Anibalector mi le indica și pe care, seara, le comentam împreună.[...] Am citit povestea unui bărbat care se credea rege, cea a altcuiva care a înnebunit devenind rege, cea a altuia care a fost omorât tocmai pentru că... era rege.

Și așa am început să citesc câte puțin din toate. N-am citit în viața mea cât am citit în timpul acela – săptămâni? luni? mai mult? – pe care l-am petrecut în peștera lui Anibalector. [...] Unele cărți îmi plăceau mai mult decât altele, dar am învățat să apreciez, au ajuns chiar să-mi placă și cele care, la început, mi se păreau mai complicate și nițeluș cam...în fine...

Ce pot să spun? Chiar și poezie am început să citesc, ce să fac...

Traducere de Micaela Ghițescu

A. (4 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Ce vârstă are băiatul?

a. 12 ani;

b. 15 ani;

c. 17 ani;

d. nu se precizează.

2. Unde are loc dialogul dintre băiat și Anibalector?

a. pe malul stâncos al oceanului;

b. în interiorul unei peșteri imense;

c. pe o stâncă neagră;

d. la gura unei peșteri.

3. De ce începe băiatul să citească?

- pentru a-și perfecționa cititul;
- pentru a-i arăta monstrului că știe să citească;
- pentru a-și obține, în schimb, hrana;
- pentru a schimba idei cu Anibalector.

4. Ce atitudine a lui Anibalector reiese din următoarele secvențe: „Sau vei fi nimerit aici din întâmplare? Te duceai la cinema și ai încurcat strada, nu-i așa?”; „Da, băiețuș?”; „Nu fi atât de susceptibil, că-ți face rău la bilă”.

- binevoitoare;
- indiferentă;
- ironică;
- iscoditoare.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- Anibalector află cum își petrec oamenii timpul liber.
- Anibalector îl întreabă pe băiat ce știe să facă.
- Băiatul află despre limbile pe care le vorbește monstrul.
- Băiatul începe să citească zilnic.
- Băiatul se miră că monstrul vorbește.
- Băiatul se trezește înconjurat de cărți și de oase.
- Ceea ce pare o stâncă începe să se miște.
- Monstrul se interesează dacă băiatul cunoaște Biblia.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, prin enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

- Menționează două aspecte care sugerează dimensiunea lui Anibalector.
- Precizează motivul pentru care băiatul se gândește să-l țină de vorbă pe Anibalector.
- Prezintă modul în care a învățat Anibalector să vorbească și să citească.
- Explică, într-un text de cel mult 6 rânduri, de ce Anibalector se teme că „o să îi ruginească limba”.

D. (10 puncte)

Redactează un text de cel mult 20 de rânduri în care să explici de ce Anibalector nu ar trebui considerat un monstru.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

PEȘTERA URȘILOR

Peștera Urșilor este unul dintre principalele obiective turistice ale Munților Apuseni, ea aflându-se în județul Bihor, în imediata apropiere a localității Chișcău, comuna Pietroasa, la o altitudine de 482 m.

Interiorul se distinge prin diversitatea formațiunilor de stalactite și stalagmite existente, ca și prin cantitatea impresionantă de urme și fosile ale ursului de cavernă – *Ursus spelaeus* – care a dispărut în urmă cu 15.000 de ani. Pe lângă acesta, au mai fost descoperite și fosile de capră

neagră, ibex, leu și hienă de peșteră. La intrarea în peșteră se află un pavilion compus dintr-o sală de așteptare, casa de bilete, o cafenea, un mic muzeu speologic și un stand cu suveniruri și obiecte artizanale specifice zonei.

Cu o lungime de peste 1.500 m, peștera se compune din galerii aflate pe două nivele: prima galerie, cea superioară, în lungime de 488 de metri poate fi vizitată de turiști, iar cea de-a doua, lungă de 521 m este rezervată cercetărilor științifice. Galeria superioară, disponibilă vizitării, este compusă din 3 galerii (*Galeria Urșilor*, *Galeria Racoviță*, *Galeria Lumânărilor*) și diferite săli (*Sala Lumânărilor*, *Sala Spaghetelor*, *Sala Oaselor*).

Printre formațiunile de stalactite și stalagmite se remarcă: *Palatele fermecate*, *Lacul cu nuferi*, *Mastodontul* și *Căsuța Piticilor*, *Draperiile din Galeria Urșilor*, *Portalul*, *Pagodele* și ultima sală, *Sfatul Bătrânilor*, iluminată cu lumânări. Temperatura în peșteră este constantă de-a lungul anului (10 °C), iar umiditatea se menține la 97%.

Numele peșterii se datorează numeroaselor fosile de urși de cavernă descoperite aici. Peștera era un loc de adăpost pentru aceste animale, acum 15.000 de ani. La bătrânețe, ca multe alte mamifere (de exemplu, elefantul african) ursul de peșteră se retrăgea să moară în același loc ca strămoșii sau predecesorii săi. Mărturie stau numeroasele cimitire descoperite în peșterile din România (Peștera Bisericuța, Peștera cu Oase).

Peștera a rămas închisă până pe 17 septembrie 1975, când golul subteran a fost deschis artificial prin dinamitarea porțiunii de la intrare, în timpul lucrărilor de exploatare a calcarului (marmură). O primă explorare a peșterii a fost efectuată, la 20 septembrie 1975, de către grupul de speologi amatori *Speodava* din orașul Ștei. Pe baza studiilor complexe întreprinse de Institutul de Speologie „Emil Racoviță”, în colaborare cu Muzeul Țării Crișurilor din Oradea, s-au stabilit soluțiile de amenajare și măsurile specifice de protecție. După 5 ani de amenajări la standarde mondiale, la 14 iulie 1980, peștera a fost redeschisă și are, anual, peste 200.000 de vizitatori.

După [wikipedia.org/wiki/Peștera _Urșilor](http://wikipedia.org/wiki/Peștera_Urșilor)

A. (10 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe:

1. Notează două aspecte care fac din Peștera Urșilor unul dintre principalele obiective turistice ale Apusenilor.
2. Menționează două tipuri de fosile descoperite în Peștera Urșilor.
3. Precizează lungimea galeriei care nu este destinată vizitării.
4. Precizează cum s-a reușit deschiderea peșterii.
5. Explică de ce peștera prezentată poartă numele de Peștera Urșilor.

B. (10 puncte)

Textul despre Peștera Urșilor a fost preluat de pe internet. Consideri că internetul este o sursă de informație credibilă?

Redactează un text de cel mult 10 rânduri în care să-ți motivezi răspunsul.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

Privește cu atenție afișul folosit pentru Concursul de lectură. Formulează răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, raportându-te la afiș.

1. Precizează adresa Bibliotecii Județene „Paul Iorgovici” Caraș-Severin.
2. Menționează ce reprezintă abrevierea/prescurtarea ANBPR.
3. Precizează ce presupune concursul de lectură „Bătălia cărților”, valorificând informațiile din afiș.
4. Explică, într-un text de cel mult 10 rânduri, ce relație există între denumirea concursului și desenul de pe afiș.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

DIRECȚIA GENERALĂ
ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

CONSILIUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN

Asociația Națională
a Bibliotecarilor și Bibliotecilor
Publice din România

Biblioteca Județeană
"Paul Iorgovici"
Caraș - Severin

BĂTĂLIA CĂRȚILOR

CONCURS DE LECTURĂ

PENTRU COPII (11-13 ANI) ȘI ADOLESCENȚI (14-18 ANI)

aprilie - septembrie 2014

**ALEGE
CARTEA
ANULUI!**

*Lectura
te face
învingător!*

**FII
CITITORUL
ANULUI!**
Câștigă o tabletă!

Partener:

ISJ CARAȘ SEVERIN

www.bjcs.ro

Biblioteca Județeană "Paul Iorgovici" Caraș - Severin

str. Paul Iorgovici, nr.50

Telefon: 0255 212 535

E-mail: contact@bjcs.ro